

	Antal helbreds- betinget	Antal behovs- betinget	I alt	Helbreds- betinget (%)	Behovs- betinget (%)
1984	16234	9679	25913	63	37
1985	19295	8975	28270	68	32
1986	20625	7527	28152	73	27
1987	20529	8069	28598	72	28
1988	21273	9375	30648	69	31
1989	19981	8577	28558	70	30
1990	19627	7910	27537	71	29
1991	20826	7911	28737	72	28
1992	19482	8227	27709	70	30
1993	18330	6248	24578	75	25
1994	20924	5551	26475	79	21
1995	19491	4791	24282	80	20
1996	18251	4881	23132	79	21
1997	17890	4029	21919	82	18
1998	15946	3177	19123	83	17
1999	11101	1874	12975	86	14

Kilde: Den Sociale Ankestyrelse. Data for 2000 forefindes ikke før medio 2001.

Derudover fremgår det også, at tendensen til fald i de behovsbetingede pensionstilkendelser har været til stede i en lang periode, ind imellem afbrudt af pludselige stigninger. Allerede i slutningen af 1980'erne begyndte antallet af disse tilkendelser at falde, men faldet bliver først markant fra 1997. Modsat dette ses det, at antallet af helbreds-betingede tilkendelser har været mere stabilt over perioden, dog med en faldende tendens siden 1995, som i 1999 afløses af et brat fald.

Tilkendelserne af behovsbetinget førtidspension beror, ud over en vurdering af de sociale og helbreds-mæssige forhold, på en vurdering af behovet for varig forsørgelse, og ikke som for de helbreds-betingede på mere objektive kriterier vedrørende erhvervsevnen. Derfor vil tilkendelserne af den behovsbetingede førtidspension i højere grad være påvirket af andre faktorer, som for eksempel mulighederne for anden forsørgelse, ansættelser på særlige vilkår eller lignende.

Med hensyn til årsager til det generelle fald i antallet af tilkendelser vurderes dette overvejende at skyldes socialreformen, der trådte i kraft 1. juli 1998. Denne lovændring styrkede den tidlige, forebyggende indsats, blandt andet ved en bestemmelse om, at en førtidspensionssag først

kan påbegyndes, når alle aktiverings, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger har været afprøvet og er konstateret udtømt. Efter samme lov fik alene kommunerne retten til at starte en pensionssag.

Det konstaterede fald i tilkendelserne er i god overensstemmelse med denne antagelse: For det første har faldet i tilkendelser været størst for den almindelige førtidspension, det vil sige for de personer, hvor muligheden for succesfuld revalidering eller aktivering er størst, og mindst for højeste førtidspension.

For det andet er antallet af afslag faldet markant siden reformen, hvilket skønnes at skyldes, at kun kommunen kan rejse en pensionssag, og kun under forudsætning af, at den vurderes at kunne give anledning til tilkendelse.

Endelig er der, indenfor samme periode, sket en stigning i den andel af pensionsansøgerne, som inden ansøgningen har deltaget i forebyggende foranstaltninger, hvilket indikerer, at kommunerne lever op til kravet om afprøvning af forskellige foranstaltninger inden pensionssagen rejses.